

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش آگاهسازی پیشگیری از معلولیت‌ها

(ویژه مریبان)

مؤلف:

دکتر عصمت کریمیان

سازمان پزشکی کشور
مرکز توسعه پیشگیری و درمان امیبا
معاونت پیشگیری از معلولیت

سرشناسه : کریمیان، عصمت، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور : مجموعه کتاب‌های آگاه‌سازی: (ویژه مریبان) / مولف
عصمت کریمیان؛ [به سفارش] سازمان بهزیستی کشور، مرکز توسعه و درمان اعتیاد،
معاونت پیشگیری از معلولیت ها .
مشخصات نشر : اصفهان: پیام دانش، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری : ۷۲ ص.: مصور (رنگی).
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۷۱-۴۴-۶
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۷۲
موضوع : معلولیت ها -- پیشگیری
شناسه افزوده : سازمان بهزیستی کشور. معاونت پیشگیری از معلولیتها
شناسه افزوده : سازمان بهزیستی کشور. مرکز توسعه پیشگیری و درمان اعتیاد
رده بندی کنگره : ۳۳۹۲ / ۴۴ م ک / HV ۱۵۶۸
رده بندی دیویی : ۳۶۲ / ۴
شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۲۲۷۱۵

انتشارات پیام دانش

اصفهان ، خیابان فردوسی ، خیابان منوچهری ، خیابان مجمر جنوبی ،
کوی شهید بیگی ، ساختمان خورشید ، شماره ۲
تلفن : ۱۲ - ۲۱۲۴۷۱۱ ، ۰۹۱۳۱۰۰۵۱۲۹

عنوان : آموزش آگاه سازی پیشگیری از معلولیت ها (ویژه مریبان)

مولف : دکتر عصمت کریمیان

صفحه آرا: زهره باقری

تیراژ: ۵۰۰۰ جلد

سال چاپ: ۱۳۹۲

لیتوگرافی: طلوع

چاپ: پرستو

صحافی: بهار

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۷۱-۴۴-۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به سازمان بهزیستی کشور می باشد .

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۴	پیش‌گفتار
۵	مقدمه
۷	مربیان و آموزش دهندگان گرامی
۱۱	برخی روش‌های نوین تدریس
۱۶	نکات مهم
	جدول الگوی تدریس و فعالیت‌های پیشنهادی
۱۹	۱- پیشگیری از نایبایی
۲۳	۲- پیشگیری از ناشنوایی
۲۷	۳- مشاوره ژنتیک
۳۲	۴- دانستی‌های دوران بارداری
۳۵	۵- بیماری‌های متابولیک و راههای پیشگیری از آنها
۴۲	۶- پیشگیری از بیماری‌های معلولیت‌زا
۴۷	۷- پیشگیری از حوادث
۵۲	۸- پیشگیری از بیماری‌های عضلانی - اسکلتی
۵۹	۹- پیشگیری از عقب‌ماندگی ذهنی
۶۱	واژه‌نامه
۷۶	منابع

پیش گفتار:

بنا به تعریف سازمان بهداشت جهانی (WHO)، سلامتی عبارت است از رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی، نه تنها بیمار یا معلول نبودن. سلامتی و بیماری به دنبال یکدیگر قرار دارند و مرز مشخص و قاطع ندارند. پایین ترین نقطه طیف سلامتی و بیماری مرگ است و در بالاترین نقطه آن سلامت ارتقاء یافته قرار دارد. این مسئله که عوامل محیطی مثل فقر و فقدان یا کمبود آگاهی‌ها و آموزش به طور مؤثری بر سلامت و بروز معلولیت در افراد تأثیر می‌گذارد از زمان باستان شناخته شده بود.

ذکر این نکته لازم است که تمام افراد جامعه به خصوص والدین باید با افزایش آگاهی‌های خود درباره‌ی علل به وجود آورنده معلولیت‌های جسمی، ذهنی و اجتماعی و رعایت اصول بهداشتی از ایجاد معلولیت تا حد امکان جلوگیری کنند.

کارشناسان همه بر این باورند که در پیشگیری از معلولیت‌ها تشخیص و مداخله به هنگام، حرف اول را می‌زند و آشنایی با معلولیت‌ها و راههای پیشگیری از آن، پایه و اساس اقدام به موقع و صحیح است.

مقدمه:

عوامل گوناگونی در مقاطع مختلف رشد و در سنین مختلف در ایجاد معلولیت‌ها دخالت دارند اما با توجه به بررسی‌های انجام شده، به جرأت می‌توان گفت که در دوران جنینی، انسان حساس‌ترین زمان را از نظر پیدایش معلولیت پشت سر می‌گذارد. به این ترتیب اهمیت مراقبت‌های دوران بارداری و تأثیر آموزش‌های همگانی مربوط به این دوره کاملاً مشخص می‌شود. هزینه‌ها و امکاناتی که سالانه صرف درمان و نگهداری از افراد معلول می‌شود، اهمیت مسئله پیشگیری از معلولیت را روشن می‌کند. با بالابردن سطح آگاهی افراد جامعه از علل ایجاد کننده معلولیت‌ها می‌توان از بروز بسیاری از آنها جلوگیری کرد. آموزش بهداشت و بالابردن دانش بهداشتی خانواده‌های یکی از راه‌های مؤثر در جلوگیری از بروز معلولیت‌هاست. در این بین نقش شما مریبان در خصوص آموزش راه‌های پیشگیری از معلولیت‌ها بسیار اساسی و کارساز است.

در حال حاضر با توجه به پیشرفت‌های قابل توجه در زمینه بهداشتی و پزشکی در سراسر جهان و کنترل بیماری‌های عفونی و تغذیه مناسب افراد و کودکان، اختلالات ژنتیکی به یک علت اساسی در بروز بیماری، معلولیت‌ها و از کار افتادگی حتی مرگ و میر افراد تبدیل شده است. بیماری‌های ژنتیکی عامل حدود ۵ درصد ناینایی‌ها و ناشنوایی‌های دوران کودکی و ۶۰ درصد تمام عقب ماندگی‌های ذهنی شدید هستند. عوامل خطرزا در بروز و شیوع بالای اختلالات ژنتیکی در کشورهای خاورمیانه و به ویژه ایران عبارتند از میزان بالای ازدواج‌های فامیلی و درون قومی که خطر بیماری‌های ارثی مغلوب و مولتی فاکتوریال را افزایش می‌دهد. اصولاً در ازدواج‌های غیر فامیلی و غیر قومی احتمال ابتلای فرزندان به یک اختلال ارثی تنها حدود دو تا سه درصد است در حالی که، این احتمال خطر در ازدواج‌های خویشاوندی و درون قومی چهار تا شش درصد یا حتی

بیشتر می شود. فراوانی و شیوع بالای بیماری های خونی مثل تالاسمی و فاویسم در منطقه خاورمیانه و ایران و تمایل بالا به ادامه بچه دار شدن تا سن نزدیک یائسگی خطر بیماری های ارثی به ویژه اختلالات کروموزومی را بالا می برد. اندکی توجه به این موضوع و همچنین آگاه سازی در این زمینه می تواند نرخ معلولیت ها در جامعه ما را کاهش دهد.

از طرف دیگر آشنایی با روش های نوین تدریس و به کارگیری آنها در یاد دادن مطالب آموزشی در اثر بخشی هر چه بهتر و بیشتر مطالب، نقش به سزایی خواهد داشت. با عنایت به اهمیت موضوع، روش های مختلف آموزش در ذیل آورده می شود تا با اتخاذ روش درست بتوانیم تأثیر گذاری مطالب آموزشی را دوچندان کنیم.

www.ketab.ir

